

7. søndag
efter
trinitatis

Ikke en handel

Jesus kom ind i Jeriko og gik gennem byen. Der var der en mand, som hed Zakæus, han var overtolder, og han var rig. Han ville gerne se, hvem Jesus var, men kunne ikke for skaren, da han var lille af vækst. Så løb han i forvejen og klatrede op i et morbærfigentræ for at få ham at se, for han måtte komme den vej forbi. Da Jesus

kom til stedet, så han op og sagde: »Zakæus, skynd dig at komme ned! I dag vil jeg være gæst i dit hus.« Så skyndte han sig ned og tog glad imod ham. Men alle, som så det, gav ondt af sig og sagde: »Han er gået ind som gæst hos en syndig mand.« Men Zakæus stod frem og sagde til Herren: »Se Herre, halvdelen af, hvad jeg

Af Kai Kjær-Hansen
dr. teol. og
konsulent i Den
Danske Israelsmission

ej, giver jeg til de fattige, og hvis jeg har presset penge af nogen, giver jeg det firedobbelt tilbage.« Da sagde Jesus om ham: »I dag er der kommet frelse til dette hus, fordi også han er en Abrahams søn. For Menneskesønnen er kommet for at opsøge og frelse det fortabte«.

Det er ikke en handel, Zakæus slår af med Jesus. Zakæus har holdt flyttedag. I det danske kirkeår, altså. I stedet for at møde ham om vinteren, kort tid efter jul, møder vi ham efter den nye gudstjenesteordning nu om sommeren. Og endda oprykket fra B-rækken til A-rækken. Det gør nu næppe den store forskel. For hvor man end placerer Zakæus i kirkeåret, er han en af de mest populære skikkelser i Lukasevangeliets, godt forankret i vores bevidsthed som manden i træet. Og det vil han vedblive at være, overtolderen fra Jeriko, ifølge turistbrochurerne verdens ældste by, den by, som er alt for varm at bo i om sommeren, men behagelig at flytte til om vinteren, sådan som rigmænd og andre fra Jerusalem da også gjorde det på Jesu tid.

Palmestaden kalder man den. Men det er nu ikke palmer, turister, der er på besøg i Jeriko i dag, vil se. Men morbærfigentræet, det Zakæus klatrede op i. Og der står stadigvæk et, i hvert fald et der ligner.

Folk, der hævder at have forstand på den slags træer, siger, at frugterne ikke er særligt velsmagende, og at de derfor ofte bliver hængende på træerne. Desto mere bliver der til fuglene. I sådant et træ er der altså gevinst for fuglene. Og af ren taknemmelighed over deres gevinst klatrer de gevaldigt.

Der sidder han, Zakæus, lille og rig, i morbærfigentræet. På en overklattet gren, tørrer de fugleklatter af hænderne, som han har fået, da han klatrede op - og får samtidig et par nye klatter i hovedet fra fuglene på de øverste grene.

Overtolderen overklattet af fugle!

Men han ville altså se Jesus!

Hvor stor en slyngel Zakæus har været som tolder, er der ingen, der ved med sikkerhed. Hans ord: »Hvis jeg har presset penge af nogen, giver jeg det firedobbelte tilbage« er ikke entydige. De kan enten betyde, at han ikke er sig en sådan udpresning bevidst, eller også indrømmer han, at han har gjort det uden at have ført regnskab med det.

Derimod er der ingen tvivl, når han siger, at han vil give halvdelen af sin rigdom til de fattige. Det er ingen handel, Zakæus her indgår med Jesus. At Jesus vil være gæst hos ham er udtryk for, at frelsen - og frelseren - er kommet til Zakæus' hus. Det forhandler eller købslår man ikke med Jesus om. Jesus tager man imod eller forkaster. Zakæus tog imod den. Blev omvendt - om man vil. Han var en Abrahams søn.

Men Abrahams sønner skulle også retvendes af Jesus. Sådan som vi døbte også skal kaldes til omvendel-

se og retvendes.

Det udfordrende i Zakæus' omvendelse ligger i de yderst jordnære og praktiske konsekvenser, mødet med Jesus indebar. Ingen uforpligtende halleluja-stemning. Ingen spidsfindige teologiske tanker. Ingen fromme visioner om, hvad andre, der var endnu mere rige - og som også havde mødt Jesus - burde gøre for mennesker på den anden side af Jordan eller oppe i Jerusalem. Men jordnære frelseskonskvenser: Jeg giver til de fattige af min rigdom. Her og nu!

Zakæus står som den, der har fået frelsesgaven fra Gud og derfor kan li' at give gaver. Til andre, der er skabt i Guds billede.

Samtidig tegnes Zakæus som et modbillede til den rige rådsherre, som Lukas har fortalt om i det foregående kapitel, ham, som var bundet til sin rigdom og foretrak den frem for at følge Jesus. Så trist lyder det her: »Hvor er det vanskeligt for dem, der ejer meget, at komme ind i Guds rige«.

Zakæus er et eksempel på, at det kan lykkes. For det, der er umuligt for mennesker, er muligt for Gud.

Og så har jeg nu gjort, som man plejer, når beretningen om Zakæus er teksten: talt mest om Zakæus. Den nye bibeloversættelses overskrift til denne tekst er da også bare Zakæus. Det svarer til overskriften

i den gamle oversættelse, og så skulle alt jo være i orden! Men gode overskrifter udgør altid en forkortelse. Og dermed en afkorting. Gad vide, om der i det hele taget er tekster i evangelierne, hvor Jesus ikke kunne indgå i overskriften? I hvert fald handler denne tekst - som de fleste andre i evangelierne - først og fremmest om Jesus.

Han kom for at frelse det fortabte. Ikke kun de i materiel henseende fattige, men også de i materiel henseende rige. Materiel fattigdom er ikke en »kvalitet«, som frelser. Materiel rigdom er omvendt ikke noget, der diskvalificerer, når sagen drejer sig om den frelse, Jesus bringer, selv om de rige har det sværere, netop fordi de som regel har det lettere i livet. I øvrigt fortsatte Zakæus vel som overtolder i Jeriko efter mødet med Jesus. Uanset hvor meget han gav af sin rigdom, har han stadig været rig i forhold til mange andre.

Derfor er der også håb for os rige i dag.

Men også en udfordring. Toldere, der tror på Jesus, skal være ordentlige toldere, som Johannes Døber har lært os: »Opkræv ikke mere end det, der er foreskrevet jer« (Luk 2,13).

Selvfølgelig gør det en forskel, om der ved Jesus er kommet frelse til vort hus.